

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจในแต่ละทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย รัฐจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพ พร้อมทั้งจะแข่งขัน และร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จึงได้กำหนดให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน คู่ครองสิทธิสร้างความเสมอภาค ให้โอกาสทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงไม่น้อยกว่า 12 ปี และให้โอกาสแก่ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในสาระสำคัญคือ มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยให้มีเอกภาพด้านนโยบายหลากหลายการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมให้เอกชนร่วมจัดการศึกษา ให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานวัฒนธรรมและสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 3)

การพัฒนาการศึกษาของชาตินั้นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดและเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา คือ หลักสูตรซึ่งเป็นเครื่องมือในการแปลงจุดมุ่งหมายและแปลงนโยบายของการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ หลักสูตรเป็นเสมือนหางเสือที่กำหนดทิศทางหรือชี้แนวทางในการจัดความรู้และมวลประสบการณ์ให้แก่นักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาไปสู่จุดหมายเดียวกัน หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาและเป็นเครื่องมือชี้วัดความจริงของชาติ หลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ คนในประเทศนั้นย่อมมีความรู้และศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 3)

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งพัฒนามาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีการปรับปรุงแก้ไขจุดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติให้มีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น บนฐานข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยและติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงมีการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551ที่มีความเหมาะสม ชัดเจนทั้งเอกสารหลักสูตร และการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 1)

การพัฒนาและใช้หลักสูตรจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันเกี่ยวกับหลักสูตร รวมทั้งเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การบริหารจัดการหลักสูตรในยุคปัจจุบันซึ่งมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของตนเองนั้น ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงแนวคิด วิธีการรูปแบบ และปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์(Paradigm Shift) จากกรอบแนวคิดเดิม สู่แนวคิดใหม่ ความรู้ใหม่ วิธีการบริหารจัดการ และ แนวปฏิบัติใหม่ ๆ ซึ่งต้องมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันหลายระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และระดับสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 1)

การบริหารจัดการหลักสูตร เป็นการบริหารงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมหลายมิติ เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย และต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่างๆ มากมาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 1) การบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาต้องมีการเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรใหม่ และเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร พิจารณาถึงงบประมาณและอาคารสถานที่ว่าพอเพียงหรือไม่ การเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรจะดำเนินการ โดยวิธีใด การวางแผนงานเพื่อใช้หลักสูตรอย่างละเอียดรอบคอบและมีขั้นตอน จะทำให้การใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โรงเรียนควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีบริบทต่างกัน ความพร้อมต่างกัน อีกทั้งมีความแตกต่างกัน ในด้านงบประมาณ ทรัพยากร สถานที่ และบุคลากร รวมทั้งผู้เรียน ในสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาก็มาจากพื้นฐานครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมที่ต่างกัน มีความรู้ความสามารถตลอดจนความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนั้น การวางแผนในการบริหารจัดการหลักสูตรจึงควรพิจารณาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวด้วย ซึ่งการบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2) การดำเนินการระดับชั้นเรียน 3) การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา และ 4) การกำกับ ดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 35)

ดังนั้นการดำเนินงานด้านหลักสูตรของสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางซึ่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำหนดจากนั้นสถานศึกษาจะต้องทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร่วมกันวางแผนกำหนดแนวทางในการพัฒนาด้านการศึกษาของสถานศึกษา จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ท้องถิ่นและชุมชนเน้นการปฏิบัติ มีการประเมินผลตามสภาพจริงให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขในการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาต้องยึดหลักสูตรแกนกลางของประเทศเพื่อกำหนดมาตรฐานสาระการเรียนรู้เป็นหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนทฤษฎีการนำไปใช้เหมือนภาคปฏิบัติ การนำ

หลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนนั้น ผู้บริหารและครูทุกคน คือตัวแทนการเปลี่ยนแปลง หลักสูตรจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง กระบวนการบริหารหลักสูตรจึงเป็นกระบวนการเฉพาะกิจเพื่อใช้ทรัพยากรการบริหารอย่างเดียวกับการบริหารธุรกิจคือ บุคลากรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และอาคารจัดการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

2552 : 4)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ากระบวนการบริหารหลักสูตรเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียน และเนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษาเป็นสิ่งที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการในหลายๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษาพร้อมกัน ซึ่งในการดำเนินงานดังกล่าวสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบดำเนินการด้วยตัวเอง บางครั้งทำให้โรงเรียนมีปัญหาและไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากับโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 อยู่เป็นประจำพบว่ามีความแตกต่างของการปฏิบัติอยู่ตลอดเวลาและมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องในด้านการบริหารที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 เพื่อให้ได้สารสนเทศจากผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่จะเป็นประโยชน์ในการนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา และเป็นการส่งเสริมสนับสนุน ให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 ให้สามารถบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 มีสภาพเป็นอย่างไร
2. ความคิดเห็นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มหาสารคาม เขต 3 จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และขนาดโรงเรียน
แตกต่างกันหรือไม่

3. ข้อเสนอแนะ ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 3 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอน
ต่อสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 จำแนก
ตามสถานภาพและขนาด โรงเรียน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนในการบริหาร
หลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3
ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาไม่
แตกต่างกัน
2. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3
ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

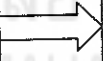
กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยยึดกรอบแนวคิดและหลักการตามแนว
ทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
(2551 : 35) ได้แก่ 1) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2) การดำเนินการระดับชั้นเรียน
3) การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา และ 4) การกำกับ ดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษา
ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

- 1. สถานภาพ
 - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ครูวิชาการ
 - 1.3 ครูผู้สอน
- 2. ขนาดโรงเรียน
 - 2.1 ขนาดเล็ก
 - 2.2 ขนาดกลาง
 - 2.3 ขนาดใหญ่

- การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่
- 1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2. การดำเนินการระดับชั้นเรียน
 - 3. การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา
 - 4. การกำกับ ดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษา

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 35)

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้ คือ

1. ด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดและหลักการตามแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 35) ได้แก่ 1) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2) การดำเนินการระดับชั้นเรียน 3) การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา และ 4) การกำกับ ดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 147 คน ครูวิชาการ 147 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,163 คน รวมทั้งหมด 1,457 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 107 คน ครูวิชาการ 107 คน และครูผู้สอนจำนวน 289 คน โดยใช้ตารางเจตต์และมอร์แกนรวมทั้งหมด 503 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน และขนาดโรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 คือ 1) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2) การดำเนินการระดับชั้นเรียน 3) การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา และ 4) การกำกับ ดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษา

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

ทำการศึกษาเฉพาะสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3

5. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา

ศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 เป็นการศึกษาในช่วง เดือนเมษายน พ.ศ. 2555 – มีนาคม พ.ศ. 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หมายถึง การนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาปรับใช้ในสถานศึกษา ให้มีความเหมาะสมให้ตอบสนองความต้องการของชุมชน ภายในท้องถิ่น ผู้ปกครองและนักเรียน โดยยึดกรอบแนวคิดและหลักการตามแนวทางการ บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 4 ด้าน ประกอบด้วย

1.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ต้องอาศัยการมี ส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและ งานวิชาการ เพื่อพิจารณาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งแนวปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบการวัดประเมินผลการเรียนรวมทั้งพิจารณาเกี่ยวกับเอกสารบันทึกและรายงาน ผลการเรียน ซึ่งต้องใช้ร่วมกันในสถานศึกษานั้นๆ

1.2 การดำเนินการระดับชั้นเรียน หมายถึง การปฏิบัติการของครูผู้สอนแต่ละ คนในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสมกับ กับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ซึ่งอาจมีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่ครูผู้สอนรายวิชา เดียวกัน ระดับชั้นเดียวกันอาจพิจารณาออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่แตกต่างกันได้ เพราะ ผู้เรียนที่ครูแต่ละคนรับผิดชอบนั้นอาจมีความต้องการและความสามารถแตกต่างกัน ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้ หรืองานที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติ สื่อการสอน หรือวิธีการวัด ประเมินผลอาจต้องปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

1.3 การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของ ผู้บริหารในมาตรการส่งเสริม สนับสนุนการใช้หลักสูตรในด้านต่างๆ ของสถานศึกษา ได้แก่

- 1) การพัฒนาบุคลากรการสร้างใจแก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ปรับเปลี่ยน

กระบวนการทัศน์ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดประเมินผล โดยมีมาตรฐานและตัวชี้วัดเป็นเป้าหมาย การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การฝึกทักษะการทำงาน ร่วมกันเป็นทีม รูปแบบการพัฒนาบุคลากรจะต้องใช้การนิเทศทั้งแบบกลุ่ม และเป็นรายบุคคลโดยการสอนแนะ (Coaching) การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และจะต้องได้รับการประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อปรับปรุงการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรกำหนดขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร 2) การสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร เป็นการจัดทรัพยากรและปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จต่อการนำหลักสูตร ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆ ภายในสถานศึกษา และสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา และ 4) การส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับบรรยากาศทางวิชาการซึ่งสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดขึ้น

1.4 การกำกับ ดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาใช้ในการควบคุมคุณภาพ ได้แก่ 1) การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร เป็นกระบวนการสำคัญที่สถานศึกษาใช้ในการควบคุมคุณภาพ โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย ตามวัตถุประสงค์ของการติดตาม 2) การประกันคุณภาพภายใน เป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพ มีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน แผนปฏิบัติการต้องเน้นผลคุณภาพ ผู้เรียน มีการรายงานผลเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง และนำผลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน 3) การวิจัย และติดตามผลการใช้หลักสูตร จะเป็นที่มาของข้อมูลข่าวสารที่แม่นยำ แสดงจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา สาเหตุ และแนวทางปรับปรุงพัฒนาให้สถานศึกษาสามารถจัดหลักสูตรการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพดังนั้น สถานศึกษาควรดำเนินการวิจัย

2. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 ซึ่งประกอบด้วย 4 อำเภอ คือ อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอกุฉินชัย อำเภอเชียงยืน อำเภอชื่นชม มีสถานศึกษาเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด จำนวนทั้งสิ้น 147 โรงเรียน

3. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม หมายถึง ตำแหน่ง หรือบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา จำแนกเป็น

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ
โรงเรียน หรือผู้ที่ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ปฏิบัติหน้าที่ลักษณะเดียวกัน ของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3

3.2 ครูวิชาการ หมายถึง บุคลากรที่ได้รับมอบหมายคำสั่งจากผู้อำนวยการ
โรงเรียน ให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำฝ่ายวิชาการของโรงเรียนในปีการศึกษา 2555 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3

3.3 ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่สอนของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3

4. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งประเภทของโรงเรียน โดยใช้จำนวนนักเรียน
เป็นเกณฑ์แบ่งออกได้เป็น 3 ขนาด คือ

4.1 โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

4.2 โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 – 600 คน

4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียน 601 คนขึ้นไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหาร คณะครู ได้ทราบสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตาม
หลักสูตรแกน กลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3

2. ข้อมูลจากข้อเปรียบเทียบและข้อเสนอแนะความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร
สถานศึกษา ตามหลักสูตรแกน กลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 ผู้บริหาร คณะครู สามารถนำไปประยุกต์
และปรับใช้ในการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ได้อย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ